

สรุปการวิจัยและข้อเสนอแนะ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มุ่งศึกษาวิเคราะห์นวนิยายของ ศรีรัตน สถาปนวิวัฒน์ ในด้านเนื้อหาและรูปแบบ โดยเน้นศึกษาองค์ประกอบด้านแนวคิด ตัวละคร และกลวิธีการประพันธ์ รวมทั้งพัฒนาการของนวนิยายของ ศรีรัตน สถาปนวิวัฒน์

ผลการวิเคราะห์สรุปได้ว่านวนิยายของ ศรีรัตน สถาปนวิวัฒน์ เสนอแนวคิดสำคัญ 5 แนว คือ แนวคิดเกี่ยวกับสังคม แนวคิดเกี่ยวกับครอบครัว แนวคิดเกี่ยวกับการมองชีวิต แนวคิดเกี่ยวกับความรัก และแนวคิดเกี่ยวกับการแต่งงาน แนวคิดดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่าศรีรัตน เสนอแนวคิดหลากหลายและกว้างขวาง กล่าวคือ ไม่จำกัดแนวคิดอยู่ในวงแคบเฉพาะแนวคิดเกี่ยวกับความรักระหว่างหญิงชาย หรือแนวคิดเกี่ยวกับครอบครัว เท่านั้น แต่ศรีรัตนมองถึงสังคมไทยทั้งในชนบทและเมืองหลวง ความหลากหลายในด้านแนวคิดทำให้นวนิยายของเขาน่าสนใจ

ในด้านตัวละคร นวนิยายของศรีรัตนมีตัวละครที่สำคัญและน่าสนใจ 3 ประเภท คือ ตัวละครเอกฝ่ายชาย ตัวละครเอกฝ่ายหญิง และตัวละครฝ่ายปฏิปักษ์ ตัวละครที่ศรีรัตนให้ความสำคัญมากที่สุดและเป็นตัวเอกของเรื่องเสมอ ๆ คือ ตัวละครเอกฝ่ายชาย อย่างไรก็ตาม มีนวนิยายบางเรื่องที่ตัวละครเอกฝ่ายหญิง มีบทบาทเด่นมากและเป็นตัวเอกของเรื่อง ตัวละครแต่ละประเภทนี้มีลักษณะร่วมกัน บางประการ และมีลักษณะพิเศษบางประการในนวนิยายแต่ละแนว นอกจากนี้ ศรีรัตนยังสร้างตัวละครประกอบที่น่าสนใจอีกด้วย กล่าวได้ว่าตัวละครส่วนใหญ่ของศรีรัตนคึกมีเลือดเนื้อและมีชีวิตชีวาเหมือนมนุษย์จริง ๆ

ในด้านกลวิธีการประพันธ์ ศรีรัตนใช้กลวิธีที่หลากหลาย กล่าวคือ กลวิธีการเล่าเรื่องผู้เขียนใช้ 3 แบบ คือ ผู้เขียนเป็นผู้เล่าแบบผู้รู้แจ้งซึ่งเป็นวิธีที่ใช้มากที่สุด นอกจากนี้ยังใช้วิธีให้ตัวละครสำคัญในเรื่องเป็นผู้เล่าแบบย้อนหลัง

และผู้เขียนและตัวละครสำคัญเป็นผู้เล่าเรื่องสลับกันไป ส่วนกลวิธีการดำเนินเรื่อง เห็นได้ว่าผู้เขียนพยายามเปิดเรื่องให้น่าสนใจด้วยกลวิธีต่าง ๆ เช่น แนะนำตัวละครทันที หรือให้ตัวละครอื่น ๆ สนทนากันและมีการพูดพาดพิงไปถึงตัวละครเอก หลังจากเปิดเรื่องแล้วผู้เขียนก็ใช้กลวิธีดำเนินเรื่องหลายแบบ ซึ่งบางแบบดึงดูดความสนใจชวนให้ติดตามเรื่อง เช่น การสร้างความขัดแย้งและความใคร่รู้ในการดำเนินเรื่อง ส่วนการปิดเรื่องของนวนิยายของศรีรัตนมี 2 ลักษณะ คือ ปิดเรื่องแบบ โศกนาฏกรรมและสุขนาฏกรรม

นวนิยายของ ศรีรัตน สถาปนวัฒน์ มีพัฒนาการในค่านองค์ประกอบ 3 ประการคือ พัฒนาการค่านแนวคิด โครงเรื่อง และตัวละคร ในค่านแนวคิด นวนิยายของศรีรัตนในช่วงต้นส่วนใหญ่เสนอแนวคิดเกี่ยวกับสังคม ในช่วงต่อมาเสนอแนวคิดเกี่ยวกับครอบครัว การมองชีวิต ส่วนแนวคิดเกี่ยวกับความรักนั้นมีสอดแทรกอยู่เสมอ ๆ ในค่านโครงเรื่อง นวนิยายช่วงต้นและช่วงกลางมีโครงเรื่องซับซ้อน แต่ช่วงท้ายโครงเรื่องไม่ซับซ้อน ส่วนตัวละครในช่วงต้นและช่วงกลางมีลักษณะเอาจริงเอาจังเป็นส่วนใหญ่ โดยเฉพาะตัวละครเอกฝ่ายชาย แต่ในช่วงท้ายตัวละครจะไม่ค่อยเอาจริงเอาจังกับชีวิตนัก เห็นได้ชัดจากตัวละครเอกฝ่ายชายซึ่งจะใช้ชีวิตเป็นนักเลงพนม ไม่มีหลักเกณฑ์หรืออุดมการณ์ในการดำเนินชีวิตหรือการทำงานเหมือนในช่วงต้นและช่วงกลาง ส่วนองค์ประกอบอื่น ๆ และกลวิธีการประพันธ์ ไม่มีพัฒนาการที่เห็นแจ่มชัด

ข้อเสนอแนะ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มุ่งศึกษาเฉพาะผลงานประเภทนวนิยายของ ศรีรัตน-สถาปนวัฒน์ แต่ศรีรัตนยังมีผลงานประเภทเรื่องสั้นและบทความอีกเป็นจำนวนมาก ซึ่งน่าสนใจไม่น้อย ผู้วิจัยจึงเห็นว่าน่าจะมีผู้ศึกษาดังกล่าวทั้ง 2 ประเภทนั้นเพื่อจะได้ทราบลักษณะสำคัญของเรื่องสั้นตลอดจนทัศนะต่าง ๆ ของศรีรัตน ซึ่งจะเป็นการรวมผลงานวรรณกรรมทั้งหมดของศรีรัตนไว้ด้วย